

**Nasjonalparkstyret
for Femundsmarka
og Gutulia**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Hyttveien 45
2443 Drevsjø
Tollef Bredals vei 13
7374 Røros

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 922 43 595
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/femundsmarka>

Statsforvalteren i Trøndelag v/reindriftsavd.
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Saksbehandler Sindre Kolstad Valan

Vår ref. 2024/4477-0

Deres ref.

Dato 03.04.2024

Innvilget - Femundsmarka nasjonalpark - tilføring av åtekalk ved grensegjerde - 2024 - Statsforvalteren i Trøndelag v/reindriftsavd.

Viser til deres søknad om tilføring av åtekalk langs grensegjerde i Femundsmarka nasjonalpark av 02.04.2024.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia ved delegert myndighet til forvalter, gir dispensasjon for tilføring av åtekalk langs grensegjerde mellom Skjebrofjelltangen og Bjørbekken. Dispensasjon fra § 3 pkt. 6.1 i verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjonen gjelder for 2024.

Vilkår

- Tillatelsen gjelder for tilføring av inntil 200 kg med åtekalk langs grensegjerde mellom Skjebrofjelltangen og Bjørbekken.
- Tillatelsen gjelder fra 3. april til og med 30. april.
- Kalking direkte på eller ved vassdrag tillates ikke.
- Transporten med snøskuter skal kun skje på snødekt mark.
- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen må medbringes og kunne fremvises under arbeidet.
- Nasjonalparkstyret skal gis en kort rapport om virkningene av tiltaket etter utført arbeid.

Det forutsettes at grunneier gir tillatelse til det aktuelle tiltaket. Samt nødvendige dispensasjoner etter annet lovverk. Tiltaket vil kunne berøre Rogens naturreservat og kan være søknadspliktig. Länsstyrelsen i Jämtland er forvaltningsmyndighet for Rogen NR.

Saksopplysninger

Søknad fra Statsforvalteren i Trøndelag v/ reindriftsavd.:

Statsforvalteren i Trøndelag har ansvar for en del av grensegjerdet mellom Norge og Sverige som går gjennom Femundsmarka nasjonalpark. Hensikten med gjerdet er å hindre rein i å krysse grensa slik at den kommer inn på område uten beiterett. I Femundsmarka øst for Femunden er det lov med reinbeite for norsk rein fra 1. september til 30. april. Grunnen til at

Nasjonalpark Femundsmarka og Gutulia
Landskapsvernområde Langtjønnna og Femundslia
Naturreservat Grøvelsjøen

det ikke skal beites om våren/ sommeren er for å unngå overbeite med påfølgende redusert beitekvalitet.

På senvinteren/ våren bruker deler av grensegjerdet å være nedsnødd, og svensk rein har derfor lett for å krysse grensa og beite ulovlig i Femundsmarka. I et forsøk på å gjøre gjerdet mer funksjonelt på senvinteren ønsker de å teste ut åting på deler av gjerdestrekningen. Åting skjer i form av svart åtekalk som strøs i et 0,5 – 1 meters belte langs aktuell gjerdestrekning for å framskynde tining av snøen. Åting med åtekalk brukes regelmessig og med positivt resultat på tilsvarende gjerder andre steder i landet. Statsforvalteren ønsker derfor å prøve ut åting på grensegjerdet i Femundsmarka for å få erfaring med det og se om det er hensiktsmessig for å få et funksjonelt gjerde.

De aktuelle partiene befinner seg på strekningen fra Skjebrofjelltangen litt nord for Linjetjärnen, til skogen ned mot Bjørbekken. De beregner å bruke omkring 100 – 200 kg åtekalk.

Lovhjemmel – verneforskrift og naturmangfoldloven

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

I § 3. pkt 6.1. står det at «*Forurensning og forsøpling er forbudt i nasjonalparken. Avfall skal tas med ut av området. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt*». Verneforskriften åpner ikke opp for at det kan gis dispensasjon for tilførsel av åtekalk. Det omsøkte tiltaket må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48 hvor forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12, angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

I forbindelse med forvaltningsplanarbeidet og andre aktuelle kartlegginger av biologisk mangfold i området, vurderes kunnskapsgrunnlaget som godt. Flere lignende tiltak i andre fjellområder har vært vellykket. Åtekalk består av kalsiumkarbonat, men er ikke klassifisert som miljøskadelig. Utslipp av kalk vil derimot kunne forhøye pH noe hvis det blir en

avrenning til vassdrag. Innholdet av kalk i jorda og surhetsgraden (pH) er blant de aller viktigste miljøfaktorene. En endring i kalkinnholdet vil over tid kunne endre artssammensetningen på og i nærheten av der åtekalk tilføres. Nasjonalparkstyret legger til grunn at det foreligger god kunnskap om naturverdiene i området og anser at kunnskapsgrunnlaget etter nml. § 8 er tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Effektene av åtekalk på artssammensetning og vannkvalitet er derimot ikke like godt kjent. Føre-var-prinsippet tillegges derfor vekt i denne saken, jf. nml. § 9.

Tiltaket med tilføring av åtekalk er ment for å opprettholde et funksjonelt grensegjerde for rein mellom Norge og Sverige. I Femundsmarka øst for Femunden er det lov med reinbeite for norsk rein fra 1. september til 30. april. Grunnen til at det ikke skal beites om våren/sommeren er for å unngå overbeite med påfølgende redusert beitekvalitet. Tiltaket vurderes derfor som viktig for at naturverdiene ikke skal forringes ved et for høyt beitetrykk.

Det er ikke kjent at tiltaket er brukt tidligere i Femundsmarka og det er derfor aktuelt å gjennomføre et forsøk i 2024. Inngrepet anses å være av et begrenset omfang og det vurderes til lav/ingen risiko for at dette tiltaket vil medføre en belastning for verneverdiene i nasjonalparken. Det bør likevel stilles vilkår om at nasjonalparkstyret får en tilbakemelding om effektene av åtekalkingen, før en evt. søknad om en årlig kalking foreligger. Nasjonalparken er ikke utsatt for annen vesentlig negativ eller lignende påvirkning. Med en begrensning i mengde åtekalk over et avgrenset område, og med gitte vilkår, vurderes tilføring av åtekalk til ikke å gi ytterligere belastning på naturverdiene jf. nml. § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.

Det er viktig at ferdselen i området ikke foregår for tett opp mot våren og hekkeperioden for fugl i området. Motorisert ferdsel i forbindelse med tiltaket kan virke forstyrrende på dyrelivet. Ferdsel i forbindelse med tilførselen av åtekalk vil foregå mens det er snødekt mark fram til senest 30. april og det vurderes at tiltaket derfor ikke vil påvirke andre arter av særlig negativ grad. All ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø.

Tiltaket medfører ikke miljøforringing dersom det blir utført i et begrensert omfang og med hensyn til verneverdiene, nml. § 11 blir derfor ikke ansett som relevant. Nml. § 12 gir føringer om «miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder». Det planlagte tiltaket skal gjennomføres i løpet av et kort tidsrom på snødekt mark. Tilføring av åtekalk skal skje ved bruk av håndredskap og krever ingen fysiske inngrep i terrenget.

Nasjonalparkstyret vurderer at en har god kunnskap om naturmangfoldet, og vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt under gitte vilkår. Forsøket med tilføring av åtekalk er begrenset til små mengder over korte strekninger. Tiltaket er ut ifra ei samlet vurdering viktig for å få et funksjonelt gjerde. Nasjonalparkstyret vurderer at tiltaket ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformålet jf. nml. § 48.

Med hilsen

Sindre Kolstad Valan
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent